

Det kongelige helse- og omsorgsdept.
Postboks 8011 Dep

0030 OSLO

Deres ref.:
Vår ref.: 07/1036-2
Saksbehandler:
Direkte innvalgtlf.: 61 15 33 00
Arkivkode: 320

Dato: 24.10.2007

HØRINGSUTTALELSE - FORSLAG TIL STERKERE RETTIGHETSFASTING AV ORDNINGEN MED BRUKERSTYRT PERSONLIG ASSISTANSE (BPA).

Vestre Toten kommune vil med dette komme med våre kommentarer til forslaget til sterkere rettighetsfasting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA).

Bakgrunn:

Lovforslaget til sterkere rettighetsfasting av ordningen med brukerstyrt personlig assistanse (BPA) er sendt ut til høring fra helse –og omsorgsdepartementet. Høringsfrist er 1. november 2007. Hensikten med lovendringen er en sterkere rettighetsfasting med tanke på å oppnå større kommunal likhet med hensyn til hvem som får BPA, og at målsettingen om større valgfrihet og brukerinnflytelse oppnås.

Departementet ber spesielt om tilbakemelding på 3 spørsmål:

1. *"I hvilken grad vil de foreslåtte endringene føre til at et større antall brukere vil ønske tjenestene organisert som BPA? Fra hvilke grupper (Type funksjonshemming, diagnose, alder) vil dette særlig skje? Hva vil være omfanget på den praktiske bistanden (tjenesteomfanget) til disse gruppene? Hvordan kan dette påvirke de økonomiske og administrative konsekvensene av ordningen (for kommunen, og for staten)?"*

Vi mener de foreslåtte endringene vil føre til at et større antall brukere vil ønske tjenestene organisert som BPA. Dette vil antagelig skje fra alle grupper, uavhengig av diagnose. Men vi har allerede nå merket en økt pågang fra utviklingshemmede og funksjonshemmede barn. Omfanget av den praktiske hjelpen til disse gruppene er vanskelig å forutsi, men at det kan dreie seg om et bistandsbehov (inkludert tilsyn) tilsvarende 24 timer pr. døgn for enkelte er ikke usannsynlig.

Vi er sterkt uenig med departementet om at forslaget ikke vil ha økonomiske eller administrative konsekvenser for kommunen.

Selv om ikke lovforslaget i seg selv gir rett til økt tjenestevolum, vil det (og har allerede gitt det ved utvidelse av målgruppa) gi en større bevissthet blant brukerne i forhold til tjenester som sosial deltakelse og kulturelle opplevelser. Dette vil antagelig føre til økt krav vedrørende timeantall, saksbehandling og derigjennom høyere utgifter for kommunen.

Når det gjelder BPA er det slik at bruker kan benytte timene i vedtaket ut i fra sitt behov. Dette kan da, der det kun er en assistent, overstige 35,5 timer pr. uke i enkelte uker. For eksempel når bruker har spart opp timer til tur/kurs og lignende. Dette vil igjen utløse overtid i følge Arbeidsmiljøloven (AML), og dermed gi en dyrere ordning.

2. *"Bør kommunen eller brukeren bestemme arbeidsgiverforholdet?
Bør brukeren bestemme hvem som skal være assistenter?"*

Det kan enten være kommunen, et andelslag eller brukeren selv som skal være arbeidsgiver. Vi mener det er kommunen som til slutt skal bestemme arbeidsgiverforholder/hvem som skal være arbeidsgiver, men bruker skal selvsagt ha medinnflytelse og komme med ønsker.

Det er etter vår mening den som er arbeidsgiver som skal ha den endelige bestemmelsen om hvem som ansettes.

Der bruker selv ikke er arbeidsgiver, må denne selvsagt ha innflytelse og medvirke i hele ansettelsesprosessen fra utlysning til ansettelse. Det skal legges stor vekt på hva bruker selv ønsker, men det kan ikke forventes at kommunen ansetter en person de ikke finner kvalifisert/kompetent. Dette blant annet med bakgrunn i at kommunen som arbeidsgiver har juridiske plikter overfor assistenten dersom behovet for BPA opphører eller reduseres. Det er betenkelig at brukere med krevende og omfattende hjelpebehov får innvilget BPA og får tilsatt assistenter uten nødvendig fagkompetanse.

3. *"Uavhengig av hvem som har arbeidsgiveransvaret, er det i utgangspunktet brukeren som skal ha arbeidslederansvaret for assistenten. Bør kommunen, pårørende eller hjelpeverge ha arbeidslederansvar dersom brukeren selv ikke er i stand til å ivareta dette?"*

Vestre Toten kommune mener det er av stor betydning at det er bruker selv som i størst mulig grad er arbeidsleder for sine assistenter. Der bruker ikke er i stand til å ta hele arbeidslederansvaret, må det tilstrebes at bruker ivaretar de oppgaver/funksjoner den er i stand til ut fra sin funksjonshemming/sykdom. Dette for å sikre hensikten med BPA (brukerstyringen) i størst mulig grad. I de tilfeller der bruker selv ikke kan være arbeidsleder i noen grad, må arbeidsleder være en person man er sikker på vil ivareta brukers interesser på en god måte.

Vi er usikre på om pårørende/foreldrene alltid vil handle i tråd med det som er det beste for ungdommen/i ungdommens interesse. Løsrivningsprosessen kan være spesielt utfordrende i forhold til et funksjonshemmet eller utviklingshemmet barn, og vi har erfart at det ofte er foreldrene som sliter mest og ikke ungdommen/den det gjelder. Som hovedregel mener vi derfor at

foreldre bør være foreldre og ikke arbeidsleder, og bare unntaksvis inneha disse funksjonene til ungdom/voksne med bistandsbehov. Når det gjelder mindre barn synes vi foreldrene i større grad kan inneha arbeidslederrollen.

En hjelpeverge (dersom denne ikke er pårørende/foreldre, noe vi har erfart kan være uheldig) ser vi som en mer nøytral person til å inneha arbeidslederansvaret.

Kommunen bør etter vår mening ikke inneha arbeidslederrollen/ansvaret

Ved uenighet om hvem som skal inneha arbeidslederansvaret, mener vi det er kommunen som skal ha det avgjørende ordet. Dette fordi det er kommunen som har den faglige kompetansen og finansierer ordningen.

Omfang/diagnose/alder:

Vi mener det er riktig å innføre en nedre grense for bistandsbehovet. Dette fordi retten til å få organisert praktisk bistand som BPA fortsatt må knyttes til personer med et omfattende og varig bistandsbehov, og som er av en slik art at det vanskelig kan organiseres gjennom de tradisjonelle omsorgstjenester. Ved et lite bistandsbehov vil ikke tilsvarende behov for denne type organisering foreligge.

Vi er enige i at det bør innføres et minstenivå for når tjenestemottaker får rett til BPA, men er derimot usikre på om 20 timer pr. uke er det riktige timeantallet. Det burde etter vår mening økes til 25-30 timer pr. uke. Dette fordi vi har mange i vår kommune med et timeantall på 20 timer pr. uke som de tradisjonelle omsorgstjenester på en god måte klarer å yte tjenester til.

At det ikke skal være (er) begrensninger med hensyn til diagnose er også fornuftig. Men vi mener at ordningen fortsatt burde vært beholdt personer som kan ivareta arbeidslederfunksjonen selv. Enten på sikt eller med minimal bistand fra andre.

Vestre Toten kommune er av den oppfatning at det bør innføres øvre aldersgrense med hensyn til tildeling av BPA. Vi er her enig med ULOBA som foreslår at retten til å kreve BPA opphører ved fylte 70 år, dersom en ikke har fått innvilget BPA før den tid/denne alder. Eventuelt fra 67 års alder.

Forholdet til arbeidsmiljøloven:

Vi ser, og har erfart, at det kan bli problematisk at arbeidsmiljøloven gir så små muligheter for midlertidig tilsetning når det gjelder oppdrag knyttet direkte opp mot enkeltpersoner.

Finansieringsordninger:

Statlig refusjonsordning i forbindelse med særlig ressurskrevende brukere vil på langt nær fange opp disse brukerne da utgiftsnivået som regel vil ligge under innslagspunktet (kr 800.000,- i 2008).

Vi mener derfor at staten burde inn å dekke utgifter til BPA utover det timeantallet som blir gjeldende med hensyn til retten til å kunne kreve BPA.

Ordningen med stimuleringstilskudd fra staten må uansett opprettholdes. Det vil si at den individuelle arbeidslederopplæringen knyttet til eget stimuleringstilskudd ikke må endres fra dagens ordning.

Generelle synspunkter/merknader:

Brukertyrt personlig assistanse (BPA) er en god ordning for den opprinnelige målgruppa. Det vel si for den som selv er i stand til å være arbeidsleder og/eller arbeidsgiver. Mange kommuner har ikke like gode erfaringer med ordningen i forhold til personer som ikke selv kan være arbeidsleder. Vestre Toten kommune er av den oppfatning at utvidelsen av målgruppa til også å gjelde funksjonshemmede med omfattende kognitiv svikt, har bidratt til å underminere brukerstyringen. Dette fordi enkelte av disse ikke i noen grad vil kunne inneha arbeidslederansvaret eller gi tilbakemeldinger til assistentene i det daglige om hvordan de vil ha det.

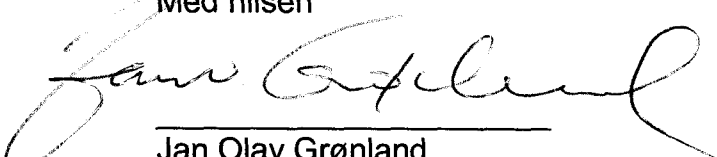
Selv om brukerne får en sterkere rett til å kreve tjenestene organisert som BPA, må det fortsatt være kommunen som har den avgjørende myndighet. Personer som har et bistandsbehov som krever høy grad av fagkompetanse blant annet på grunn av kompliserte atferds -og kommunikasjonsmønstre, bør etter vår oppfatning ikke tildeles BPA.

Dette har etter vår mening med faglig forsvarlighet og kvalitet på tjenesten å gjøre, og kommunen har ansvaret for at tjenestene som blir ytt holder en tilstrekkelig høy standard.

Rekruttering av assistenter er også til tider svært problematisk. Spesielt til personer med omfattende og krevende behov.

Det bør fortsatt være intensjonen med BPA at bruker er i stand til å nyttiggjøre seg ordningen med hensyn til å ha et aktivt og selvstendig liv i og utenfor eget hjem. Der hovedvekten av bistandsbehovet skyldes forhold som gjør at bruker ikke kan nyttiggjøre seg ordningen på denne måten, bør ikke BPA tildeles.

Med hilsen

Jan Olav Grønland
Rådmann